

પ્રસ્તાવના

પવિત્ર બાઈબલનાં નવા કરારના ગુજરાતી રૂપાંતરમાં વિશેષતા બધીરો, બાળકો તેમજ ગુજરાતી ભાષા લખતાં-વાંચતા શીખી રહેલા લોકોને નજર સમક્ષ રાખવામાં આવ્યા છે. તેમને સહુને વાંચવામાં-સમજવામાં પડતી સામાન્ય મુશ્કેલીઓને ટાળવા માટે રૂપાંતરકારોએ સરળ શબ્દો, નાના નાના સાદાં વાક્યો અને સરળ ભાષાનો પ્રયોગ કરવાનો સંનિષ્ઠ પ્રયાસ કર્યો છે. વળી ગુજરાતના અને ગુજરાત બહાર, દુનિયાના ખૂણે ખૂણે વસતા પ્રત્યેક ગુજરાતી સુધી પવિત્ર બાઈબલનો જીવંત જીવન સંદેશ પહોંચાડવા માટેનો ઉમદા હેતુ પણ રૂપાંતરકારોના હૈયામાં ખરો! આ સુંદર, લોકભાગ્ય રૂપાંતર દ્વારા પવિત્ર બાઈબલના શુભ સંદેશનું પ્રસારણ તેમજ વ્યવહારમાં તેનું અમલીકરણ થાય એવો શુભ આશય પણ આ પ્રયાસમાં રહ્યો છે. રૂપાંતર કરતી વખતે પવિત્ર બાઈબલના શુભ સંદેશની મૂળ અસરકારકતા અને સ્વાભાવિકતા સહેજ પણ ઓછી થાય નહિ તેની રૂપાંતરકારોએ ખાસ કાળજી રાખી છે.

શબ્દકોષના શબ્દોના પર્યાયોનો ઉપયોગ એ જ માત્ર વિશ્વસનીય ભાષાંતર નથી. તેથી રૂપાંતરકારોએ આ રૂપાંતરને માત્ર શબ્દાર્થમાં જ સિમિત નહિ રાખીને તેનો ભાવાર્થ આપવાનો નિષ્ઠાવાન અને સભાન પ્રયત્ન કર્યો છે. અને હજારો વર્ષ પૂર્વે આ શુભ સંદેશ જેવો સુરુચિકર, પ્રભાવશાળી અને દિવ્યાનુભૂતિકર પણ હતો તેવો જ આજે આ રૂપાંતર દ્વારા બની રહે તેવો વિનમ્ર પ્રયાસ રૂપાંતરકારોએ કર્યો છે. આ પવિત્ર ગ્રંથના રૂપાંતરકારો અસરકારક પ્રસારને અતિ મહત્વનો લેખે છે. પરંતુ તેમની આ ઈચ્છાને કારણે ભાષાની ચોકસાઈનું મહત્વ જરાએ ઓછું થતું નથી. ચોકસાઈનો અર્થ છે, મૂળ લેખોના વિચારોનું પ્રમાણિક નિરૂપણ અને નહિ કે તેના ભાષાકીય સ્વરૂપનાં ઔપચારિક લક્ષણોની ચોક્કસ રજૂઆત.

આ પવિત્રશાસ્ત્રના લેખકોએ તેમની ભાષાશૈલી દ્વારા એમ દર્શાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો કે તેમને આ શુભ સંદેશનાં સારા-અસરકારક પ્રચાર-પ્રસારમાં જ વિશેષ રસ છે. આ ગુજરાતી રૂપાંતરકારોએ તેમનાં વિશિષ્ટ વાચકોને આ પવિત્રશાસ્ત્રનો અર્થ એવા સ્વરૂપમાં આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે જે સરળ અને સ્વાભાવિક હોય. તેઓએ એવી ભાષાનો ઉપયોગ કર્યો છે જે અર્થઘટનમાં અવરોધક બનવાને બદલે પવિત્રશાસ્ત્રના સત્યને સમજવામાં યાવીરૂપ બને.

વાક્યોને સમજવામાં મદદરૂપ બને તે માટે વિશેષ, ધ્યાનાકર્ષક પ્રયોગો કરવામાં આવ્યા છે. પુસ્તકમાં કઠિન અને અસ્પષ્ટ શબ્દો પછી તરત જ તેની ટૂંકી વ્યાખ્યા અથવા સમાનાર્થી શબ્દ જોવા મળે છે. વ્યાખ્યાત્મક શબ્દોના અર્થ પાદટીપમાં આપવામાં આવેલા છે. તદુપરાંત પવિત્રશાસ્ત્રના દ્રષ્ટાંતોની ઓળખ તથા રૂપાંતરિત વાચન પણ જ્યાં જરૂર પડી ત્યાં પાદટીપ દ્વારા આપવામાં આવેલ છે.

ભૂમિકા

"બાઈબલ" શબ્દ ગ્રીક ભાષામાંથી લેવાયો છે જેનો અર્થ "પુસ્તકો" થાય છે. સાચા અર્થમાં બાઈબલ બે પુસ્તકોનો સંગ્રહ છે, જેને "જૂનો કરાર" (જૂનો નિયમ) તથા "નવો કરાર" (નવો નિયમ) કહેવાય છે. અનુવાદિત શબ્દ "કરાર" અર્થાત: એક વાણી કે સમાધાનના (સમજણના) રૂપમાં પ્રયોગ કરવામાં આવે છે. જૂનો કરાર રચનાઓનો એવો સંગ્રહ છે અને તે વાણી સાથે સંબંધિત છે, જેને દેવે, મૂસાના સમયમાં, યહૂદી લોકોની (ઈઝરાએલીઓ) સાથે કર્યો હતો. "નવો કરાર" એ રચનાઓનો સંગ્રહ છે જેનો સંબંધ તે સમાધાન સાથે છે, જે દેવે એ લોકો સાથે કર્યો જે ઈસુ ખ્રિસ્ત પર વિશ્વાસ રાખે છે.

જૂના કરારના લેખો, દેવના એ મહાન કાર્યોનું વર્ણન આપે છે જે દેવના દ્વારા યહૂદી લોકોની સાથે કરેલા વ્યવહારને બતાવે છે, તથા દેવની એ યોજનાના વિષયમાં બતાવે છે કે જે દ્વારા આ લોકોનો પૂરા સંસાર પર આશીર્વાદ લાવવાને માટે પ્રયોગ કરી શકાય. આ લેખ આવનાર મુકિતદાતાની (ખ્રિસ્ત) તરફ ઈશારો કરે છે જેને દેવે પોતાની યોજના પ્રમાણે મોકલવાનો હતો. નવા કરારનું લખાણ, જૂના કરારની વાતોનું પરિણામ છે. તે આવનાર મુકિતદાતા (ઈસુ ખ્રિસ્ત) તથા સમગ્ર મનુષ્ય જાતિને માટે તેના આવવાનું મહત્વ સમજાવે છે. નવા કરારના પુસ્તકોને સમજવા માટે જૂના કરારને સમજવું મહત્વનું છે કારણ કે જૂનો કરાર આવશ્યક પૃષ્ઠભૂમિ પૂરી પાડે છે અને નવો કરાર ઉદ્ધારની તે વાર્તાને પૂરી કરે છે જેનો જૂના કરારમાં આરંભ થયો.

યહૂદી ધાર્મિક-સમુદાય

ઈ. સ. પૂર્વે. પહેલી સદી સુધી મૂસાનું નિયમશાસ્ર યહૂદીઓ માટે ઘણું બધું મહત્વપૂર્ણ થઈ ગયું હતું. લોકો આ નિયમશાસ્ર માટે મરવા સુધી તૈયાર હતા. યહૂદીઓનાં ત્રણ મુખ્ય ધાર્મિક પંથો હતા, અને પ્રત્યેક પંથને પોતાના ઉપદેશક (વકીલો અથવા વિદ્યાર્થીઓ) હતા.

સદ્દૂકીઓ

તેમાંથી એક પંથ સદ્દૂકી નામે ઓળખાતો હતો. સંભવ છે કે તે નામ સાદોક પરથી આવ્યું હોય. દાઉદના સમય દરમિયાન સાદોક પ્રમુખ યાજક હતો. ઘણા ખરા યાજકો અને અધિકારી લોકો સદ્દૂકીઓ હતા. આ લોકો કેવળ નિયમશાસ્ર (મૂસાનાં પાંચ પુસ્તકોને) ધાર્મિક વિષયોમાં પ્રમાણ સ્વરૂપ સ્વીકારતા હતા. યાજકો તથા બલિદાનોના વિષયમાં તો (મૂસાનું નિયમશાસ્ર) નિયમશાસ્ર ઘણી બધી વાતો શીખવતું પરંતુ મરણ પછીના જીવનના વિષયમાં તે કશું શીખવતું ન હતું. એટલા માટે સદ્દૂકીઓ મૃત્યુ પછી લોકોનાં પુનરુત્થાનમાં વિશ્વાસ કરતા ન હતા.

ફરોશીઓ

યહૂદીઓનો બીજો ધાર્મિક પંથ તે ફરોશી તરીકે ઓળખાતો હતો. આ નામ હિબ્રુ ભાષાના એક એવા શબ્દમાંથી ઉદભવ પામ્યો છે જેનો અર્થ થાય છે "સ્પષ્ટીકરણ કરનાર" અથવા "અલગ કરનાર." આ લોકો એ સામાન્ય પ્રજાને મૂસાનું નિયમશાસ્ર શીખવવાનો અથવા તેનો અર્થ કરવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા. ફરોશીઓનો વિશ્વાસ હતો કે એક મૌખિક પરંપરા જે મૂસાના સમય સુધી ચાલી આવી હતી. તેમનું કહેવું હતું કે દરેક પેઢીની વ્યકિત મૂસાના નિયમશાસ્રની આ પ્રકારની વ્યાખ્યા (અર્થ) કરી શકે છે જે એ પેઢીના લોકોની જરૂરિયાતને પૂરી કરે છે. તેનો અર્થ એ થયો છે કે ફરોશીઓ ફક્ત મૂસાના નિયમશાસ્રને જ નહિ પણ પ્રબોધકો, પવિત્ર ગ્રંથો, અને પોતાની પરંપરાઓને પણ અધિકૃત રૂપે સ્વીકારતા હતા. આ લોકો નિયમશાસ્રની વિધિ અને પોતાની પરંપરાઓનું ખૂબ દુઃખ વેઠી પાલન કરવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા. એટલા માટે તેઓ શું ખાય છે, શાને સ્પર્શ કરે છે, તેની તરફ ખૂબ સાવધાન રહેતા હતા. તેઓ હાથ ધોવાનું તથા સ્નાન કરવાનું ખૂબ ધ્યાન રાખતા હતા. કેમ કે તેઓ સમજતા હતા કે આ લોકો મૃત્યુ પછીના પુનરુત્થાનમાં પણ વિશ્વાસ રાખતા હતા. કેમ કે તેઓ સમજતા હતા કે અનેક પ્રબોધકોએ આ કહ્યું છે કે પુનરુત્થાન થશે.

શાસ્ત્રીઓ

ત્રીજો મુખ્ય પંથ હતો શાસ્ત્રીઓ. યરૂશલેમમાં ઘણાં યાજક આ સ્વરૂપમાં જીવન વ્યતીત કરતાં ન હતા જે રીતે દેવ ઈચ્છતો હતો. એ સિવાય રૂમીઓએ ઘણા મુખ્ય યાજકોની નિમણૂક કરી દીધી હતી. અને એમાંના ઘણા બધા મૂસાના નિયમશાસ્ત્ર પ્રમાણે યાજક બનવા યોગ્ય ન હતા. એટલા માટે શાસ્ત્રી પંથના લોકો યરૂશલેમમાં આરાધના અને ભવિદાનો યોગ્ય રીતે પળાઈ રહ્યાં છે તેવું માનતા ન હતા. આ કારણથી શાસ્ત્રી સમૂહના લોકો, યહૂદિયાના રણમાં રહેવા માટે જતા રહ્યા હતા. તેઓએ જૂદી રીતે પોતાના એક સમાજની રચના કરી લીધી હતી. જ્યાં કેવળ શાસ્ત્રી લોકો જ આવી શકતા હતા અને નિવાસ કરી શકતા હતા. શાસ્ત્રી લોકો ઉપવાસ રાખતા હતા. પ્રાર્થના કર્યા કરતા હતા અને દેવ મસીહાને મોકલશે અને મંદિર તથા યાજકોને પવિત્ર કરશે તેની પ્રતિક્ષા કરતા હતા.

નવો કરાર

દેવે પોતાની યોજનાનો પ્રારંભ કરી દીધો. તેણે એક વિશેષ રાજ્યની પસંદગી કરી. દેવે ત્યાંના લોકો સાથે એક કરાર કર્યો કે જેનાથી દેવનો ન્યાય અને તેની ભલાઈને સમજવા માટે તેઓ તૈયાર થઈ જાય. એક નવા અને ઉત્તમ કરાર પર આધારિત એક સંપૂર્ણ "આધ્યાત્મિક રાજ્ય"ની સ્થાપના મારફતે સંસારને શુભ આશિષ આપવાની યોજનાને પ્રબોધકો અને કવિઓ મારફતે પ્રગટ કરી. આ યોજના મસીહાના આગમનની પ્રતિજ્ઞાની સાથે શરૂ થશે. પ્રબોધકોએ તેમના આગમન વિષે ખૂબ વિસ્તારથી બતાવ્યું છે કે મસીહાનો જન્મ ક્યાં થશે, તે કેવા પ્રકારની વ્યક્તિ હશે, અને તેને કેવા પ્રકારનાં ક્રમ કરવા પડશે. હવે તો સમય આવી ચૂક્યો હતો જ્યારે મસીહાનું આગમન થવાનું હતું અને નવા કરારની શરૂઆત થવાની હતી. નવો નિયમ કે લખાણ બતાવે છે કે દેવનો નવો કરાર કેવી રીતે પ્રગટ થયો. અને ઈસુએ તેને કેવી રીતે કાર્યાન્વિત કર્યો. ઈસુ જે ખ્રિસ્ત હતો ("એક અભિષિકત" મસીહા). આ લખાણ બતાવે છે કે આ નવો કરાર, બધા જ લોકો માટે હતો. એ પણ દર્શાવ્યું છે કે દેવની આ દયાપૂર્ણ પ્રેમ-ભેટને પ્રથમ સદીના લોકોએ કેવી રીતે ગ્રહણ કરી. અને કેવી રીતે આ નવા કરારના અંગ બની ગયા. આ લેખ એ પણ શીખવે છે કે દેવના ભક્તોએ આ સંસારમાં જીવન કેવી રીતે વિતાવવું જોઈએ. તેઓએ આશિષોની પણ વ્યાખ્યા કરી છે જેને દેવે પોતાના ભક્તોને એક સંપૂર્ણ અને સાથેક જીવન અહીં વીતાવવા માટે વચન આપ્યાં હતા; અને મૃત્યુ પછી દેવની સાથે પણ.

નવા કરારમાં ઓછામાં ઓછા જુદા જુદા આઠ લેખકોના સત્યાવીશ પુસ્તકોનો સમાવેશ થયેલ છે. આ બધા લેખકોએ ગ્રીક ભાષામાં લખ્યું હતું, આ ભાષા પહેલી સદીના જગતમાં વ્યાપક રીતે બોલાતી હતી. તેમાં અડધા કરતાં ઉપરાંત લેખો ચાર પ્રેરિતો મારફતે લખવામાં આવેલ છે. તે પ્રેરિતો પોતાના વિશેષ પ્રતિનિધિઓ અથવા સહાયકોના સ્વરૂપે ઈસુ મારફતે પસંદ કરાયા હતા. તેમાંથી ત્રણ, માથ્થી, યોહાન, અને પિતર આ પૃથ્વી પર ઈસુના જીવનકાળ દરમ્યાન તેના બાર નિકટના શિષ્યોમાંના હતા. એક અન્ય લેખક હતો જેનું નામ પાઉલ હતું. ઈસુએ તેને અદભુત રીતે દર્શન આપીને, આગળ જતાં એક પ્રેરિત તરીકે પસંદ કર્યો હતો.

પ્રથમ ચાર પુસ્તકો "સુવાર્તા" અથવા "શુભ સંદેશ" કહેવાય છે. તેમાં ઈસુ ખ્રિસ્તના જીવન, અને મૃત્યુના જુદા-જુદા વર્ણન આપેલ છે. આ પુસ્તકો ઈસુના ઉપદેશો, આ ધરતી પર તેનું પ્રગટ થવાનું પ્રયોજન તથા તેના મરણના મહત્વ પર ભાર મૂકે છે, નહિ કે માત્ર તેના જીવનના ઐતિહાસિક સત્યો પર. યોહાનની સુવાર્તા (શુભ સંદેશ) તે ચારેય પુસ્તકોમાં એક વિશેષ સત્ય રાખે છે. પહેલી ત્રણ સુવાર્તા (શુભ સંદેશ) વિષયોના આધાર એક સમાન છે. વાસ્તવમાં એક પુસ્તકની સૌથી વધારે વિષય સામગ્રી બીજા અન્ય પુસ્તકોમાં એક સરખી મળી આવે છે. કઈ પણ હોય પણ પ્રત્યેક લેખકોએ વિવિધ પ્રકારના શ્રોતાઓ માટે લખ્યું છે અને તેથી પ્રતિત થાય છે કે પ્રત્યેક લેખકની દૃષ્ટીમાં કઈક જુદું લક્ષ્ય પણ રહ્યું છે.

આ ચાર પુસ્તકો જેને સુવાર્તા (શુભ સંદેશ) કહેવામાં આવે છે. તે પછી "પ્રેરિતોના કૃત્યો" નામનું પુસ્તક આવે છે. તેમાં ઈસુના મરણ પછીની ઘટનાઓનો ઇતિહાસ છે. તેમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે ઈસુના શિષ્યો મારફતે દેવના પ્રેમની ભેટ જે બધા લોકો માટે હતી; તે સમગ્ર જગત માટે જાહેર કરવામાં આવી. આ બતાવે છે કે આ સુવાર્તા અથવા શુભ સંદેશના પ્રચારથી સમગ્ર પેલેસ્ટાઈન અને રૂમી સામ્રાજ્યમાં મસીહાના વિશ્વાસને વ્યાપક સ્વરૂપે કેવી રીતે સ્વીકારી લીધો. "પ્રેરિતોના કૃત્યો" નામનું પુસ્તક લૂક મારફતે લખાયેલ છે. તેણે જે કઈ લખ્યું છે, તેનો સૌથી વધારે તે પ્રત્યક્ષ સાક્ષી હતો. લૂક ત્રીજી સુવાર્તાનો (શુભ સંદેશ) લેખક પણ હતો. તેના બંને પુસ્તકોમાં એક તર્કપૂર્ણ જોડાણ છે. કેમ કે "પ્રેરિતોનાં કૃત્યો" ઈસુના જીવનવૃત્તાંતનું નિવેદન છે. "પ્રેરિતોનાં કૃત્યો" પછી પત્રોનો એક સંગ્રહ છે. જે જુદા-જુદા વ્યક્તિઓ અથવા મસીહી સમૂહોના નામે લખવામાં આવેલ છે. આ પત્ર પાઉલ તથા પિતર જેવા મસીહી માર્ગદર્શકો મારફતે મોકલી આપ્યા છે. આ બંને ઈસુના પ્રેરિત હતા. તે સમયની વ્યક્તિઓ જે સમસ્યાઓનો સામનો કરી રહ્યા હતા તેમના જેવા લોકોની સહાયતા માટે આ પત્ર લખવામાં આવ્યા હતા. આ પત્રો લોકોને સૂચિત કરવા, સુધારવા, શિક્ષણ આપવા તથા ઉત્તેજન આપવા માટે લખવામાં આવ્યા હતા. કદાચ આ બધા વિશ્વાસીઓને તેમના વિશ્વાસ, પારસ્પરિક જીવનવ્યવહાર તથા સંસારમાં તેમના જીવનના સંબંધમાં તેમને મદદ કરવા માટે લખવામાં આવ્યા હતા.

નવા કરારનું છેલ્લું પુસ્તક "પ્રકટીકરણ" બીજા બધા પુસ્તકોથી જુદા જ પ્રકારનું પુસ્તક છે. તેમાં ખૂબ અલંકૃત ભાષાનો પ્રયોગ કરવામાં આવેલ છે. અને તેના લેખક પ્રેરિત યોદાને જે દિવ્ય-દર્શન જોયું હતું તેના સંબંધમાં તેણે લખ્યું છે. તેના ખૂબ અલંકાર અને પ્રતીક "જૂના કરાર"નાં પુસ્તકોમાંથી લીધા છે. અને "જૂના કરાર"ના પુસ્તકો સાથે તુલના કર્યા પછી જ તેમને સારી રીતે સમજી શકાય છે. આ છેલ્લું પુસ્તક આપણા માર્ગદર્શક અને મદદગાર ઈસુ ખ્રિસ્ત તથા દેવના સામર્થ્ય દ્વારા ભૂંડી શકિતઓ પર અંતિમ વિજય પ્રાપ્ત કરવા માટે વિશ્વાસીઓને ખાતરી આપે છે.

"નવો કરાર" અને આજનો વાંચક

આજના, આ પુસ્તકને વાંચનારે એ બાબતનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે આ પુસ્તકો હજારો વર્ષ પૂર્વે એ લોકો માટે લખવામાં આવ્યાં હતા. જેઓ આપણી આજની સભ્યતાથી તદ્દન અલગ સભ્યતામાં રહેવા કરતા હતા. સામાન્યતઃ એ પુસ્તકોમાં એ જીવન-મૂલ્યોને દર્શાવ્યા છે કે જે સનાતન સ્વરૂપે સત્ય છે, જો કે ખૂબ પ્રયોગ કરેલા ઐતિહાસિક વર્ણન, ઉદાહરણ અને તત્કાલીન યુગની સંસ્કૃતિ અને તે સમયના જ્ઞાનના આધાર પર જ સમજી શકાય છે. જે યુગના તે લોકો હતા. દ્રષ્ટાંતરૂપે ઈસુ એક વ્યક્તિની વાર્તા સંભળાવે છે જે એક એવા ખેતરમાં અનાજ વાવી રહ્યો હતો જેની માટીની સ્થિતિ જુદા-જુદા પ્રકારની હતી. વાસ્તવમાં માટીની તે દશા કેવી હતી તે આજના વ્યક્તિને માટે અજાણી હોઈ શકે છે. પરંતુ આ ઉદાહરણથી ઈસુ જે શિક્ષણ આપવા માંગતા હતા તે પ્રત્યેક દેશ અથવા સમયની વ્યક્તિને અનુરૂપ જ છે.

સંભવ છે, આજના વાંચકને આ શાસ્ત્રમાં વર્ણવેલું જગત કંઈક વિચિત્ર લાગે. તે સમયના રીત રિવાજ, પ્રવૃત્તિઓ, લોકોની વાતચીત કરવાની રીત પણ કદાચ અપરિચિત લાગે. પરંતુ તે સમયના દેશકાળના માપદંડો પરના આધારે મૂલ્યાંકન કરી શકાય. આ વાતનું ખાસ ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે બાઈબલ એક વિજ્ઞાનના પુસ્તકનાં રૂપમાં લખવામાં આવેલ નથી, પણ તે ઐતિહાસિક ઘટનાઓનું વિવરણ તથા માનવજાતિને માટે તે ઘટનાઓનું મહત્વ પ્રસ્તુત કરવાના હેતુથી લખવામાં આવેલ છે. તેનું શિક્ષણ સાર્વભૌમ સત્યો પર આધારિત છે, જે વિજ્ઞાનની સીમાઓથી પર છે. આજના આ યુગમાં પણ આ શાસ્ત્ર પૂરી રીતે પ્રાસંગિક છે. કેમ કે તેનો સંબંધ મનુષ્યની તે પાયાની આત્મિક જરૂરિયાતોમાં છે જે કદી બદલાતી નથી.

નવા કરારના કોઈ પણ વાંચકને તેના અધ્યયનથી અનેક પ્રકારના લાભ પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. તેને ખૂબ પ્રાચીન જગતની સભ્યતા અને ઈતિહાસનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ઈસુ ખ્રિસ્તના જીવન અને શિક્ષણની જાણકારી મળી શકે છે અને તેને એ વાતની ખબર પડી જાય છે કે તેના શિષ્ય થવાનો અર્થ શું છે. તેને પાયાની આત્મિક અંતઃદ્રષ્ટિ પ્રાપ્ત થાય છે. અને તે સશક્ત, આનંદપૂર્ણ જીવન જીવવાના વ્યવહારિક જ્ઞાનને પામી શકે છે. જીવનના અત્યંત ગૂઢ પ્રશ્નોના ઉત્તર તે સરળતાથી પ્રાપ્ત કરી શકે છે. તે માટે કહેવાય છે કે આ પુસ્તકને વાંચવાના બહુ ઉત્તમ કારણો છે. અને જે વાંચક આ ગ્રંથને ખુલ્લા મનથી અને જિજ્ઞાસા સાથે વાંચશે તો તે રહસ્યને જાણી શકશે કે દેવે આ જીવન તેને કેમ આપ્યું છે.